

glasla

slovenske kulturne akcije

L. IX. 9. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. 5. 1962.

PUŠKIN — FOLKLORIST

Lani sem govoril o ukrajinskem romantiku ševčenku in njegovi borbi za svobodo. Letos pa bi rad segel na polje ruske književnosti in pokazal, kako je veliki romantik A. S. Puškin zorel v realizem preko zanimanja za folkloro, narodopisje. Tovrstno najznačilnejše pesniško delo so njegove *Pravljice*, katerih dve smo izdali pri Slovenski kulturni akciji. Pa ne mislim ob tej priložnosti govoriti nekakšno improvizirano poljudno propagandno besedo o njih, temveč poudarjam, da so prevodi pravljic bili le rezultat mojega dolgoletnega zanimanja za Puškina — folklorista, s katerim sem se pečal predvsem v Pragi in v Varšavi v času, ko je bilo med Sloevnci še malo nekomunističnih literarnih raziskovalcev, ki bi uporabljali najnovejše znanstvene izdaje moskovskih akademij. Imel sem jih na razpolago predvsem v Pragi ter sem leta 1938 pripravil za Šolarjevo "Cvetje" študijo o tem, kateri sem nameraval priložiti v prevodih celokupno Puškinovo etnografsko gradivo vključno s pravljicami ter ga tako pokazati kot enega prvih ruskih sistematičnih nabiralcev narodnega blaga, predvsem literarnega (rekov, pregovorov, pesmi, predvsem svatovskih in razbojniških) ter takega, ki se je ukvarjal z njihovo znanstveno izdajo. Bil je nekakšen Prešeren in Smole ali Korytko obenem: pesnik, ki je iz velike romantike prešel v narodne balade in ki je s strastjo beležil narodne pesmi in pisal uvod v prvo znanstveno izdajo podobnega blaga. Čez petdeset pesmi je, ki jih je lastnoročno zapisal iz ust naroda na prošenjih, pa proznih zapiskov snovi, ki mu jih je pravila njegova pestunja „njanja“ Arina Rodionova, njegova „muza mladih dni“. Postavil bi rad Puškina v svetovni okvir folklornega pesniškega ustvarjanja, pa v ruskega posebej, ter nato sledil njegovo pesniško pot, na kateri je vedno bolj sprejemal v svojo ustvarjalnost ljudske motive iz domače tradicije, pa vse svetovne zakladnice ustnega in celo knjižnega izvora. Spoznal je kot najmodernejši etnografi tistega časa, da ljudska snov ni last samo enega naroda, da je motivno last vsega človeštva; na drugi strani pa, da narodnost v umetnini še zdaleč ni samo domač motiv, temveč *domači duh*, ki pride do veljave tudi v še tako *internacionalni* snovnosti. Tega spoznanja sad so njegove *Pravljice*, katerim bi posvetil drugi del. Prvega bi pa ilustriral z mnogimi prevodi njegovih začetnih folklornih pesnitev, balad, pa zapiskov narodnih pesmi, predvsem svatovskih, pripravljenih za poseben zbornik, ki je izšel pozno po njegovi smrti.

Spričo tega, da poznamo dobro vsaj dve pravljici, upam, da predavanje ne bo popolnoma odmaknjeno zanimanju občinstva, poleg tega, da si ob njem osveži spomin na enega največjih slovanskih in svetovnih pesnikov sploh.

T. D.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Literarni odsek

Drugi kulturni večer bo v soboto 19. maja ob 19. uri v salonu Bullrich, Sarandí 41, Capital

PUŠKIN — FOLKLORIST

Predaval bo dr. Tine Debeljak

Začetek je točen. Ker je uporaba dvorane zvezana s povečanimi stroški, prosimo za prostovoljne prispevke ob vходу.

Že nekaj časa je pri nas v navadi govoriti o narodnosti, terjati povsod narodnost, tožiti o pomanjkanju narodnosti v literarnih delih, toda nihče še ni skušal opredeliti, kaj si misli pod narodnostjo. Eden od naših kritikov, kakor se zdi, vidi narodnost v izberi snovi iz domače zgodovine, drugi vidi narodnost v besedah, to je: je vesel, če se v ruskem govoru uporabljajo krepki ruski izrazi. Težko je odrekati vrednoto velike narodnosti Shakespearu v *Otelu*, Hamletu ali Meri za mero itd.; Vega in Calderón se vsak hip prenašata v vse dele sveta in jemljeta snov svojim tragedijam iz italijanske zgodovine, francoske itd.; Ariosto opeva Karla Velikega, francoske viteze in kitajsko carično; Racinove tragedije so vzete iz stare zgodovine. Težko je vsem tem pisateljem odrekati velike narodnostne vrednote. Nasprotno temu pa — kaj je *narodnega* v „Rusijadi“ in „Vladimirju“ in kakor je pravilno spoznal Deržavin, kaj je narodnega v „Kseniji“ Ozerova, pripravajoči se s šesterostopnjimi jambi za roditeljsko oblast s snubci sredi Dimitrijevega tabora? Narodnost pri pisateljih je vrednota, ki jo morejo v polnosti oceniti samo njegovi sonarodnjaki, za druge pa — ali sploh ne eksistira, ali pa se more zdeti celo napaka; a učeni Nemec se bo jezil na vljudnost Racinovega junaka, in Francoz se bo smejal, ko bo v Calderónu videl Koriolana pozivajočega na dvoboj svojega nasprotnika. Vse to nosi pečat narodnosti. *Je način misli in čustvovanja*, je polnost običajev, vraž in navad, ki pripadajo *izključno samo enemu narodu*. Podnebje, način vladanja in vera dajejo vsakemu narodu posebno fizionomijo, ki se več ali manj odraža v zrcalu poezije.

Puškin o narodnosti v poeziji.

DARUJTE

ZA TISKOVI SKLAD

GLASA!

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228
Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
N° 624.770

Kronika

— V TISKOVNI SKLAD Slov. kult. akcije so darovali: Jože Vodnik (Sta. Cruz) 1000 pezov; Jože Omahna, Berazatgeui, 100.—; Franc Lobnik, Santos Lugares, Bs. As. 100.—, Luka Milharčič, Ezeiza, 250.— Posebej pa neimenovani iz Hurlingham, 25.—, neimenovani iz Morona, 100.—, č. g. Jože Škerbec, Lomas de Zamora, 120.—, Rudolf Wagner, Florida, 30.—, neimenovani iz Bariloč po dr. V. Arku, 150.—, dr. Jakob Ukmar iz Trsta, 1 dolar. — Vsem iskrena hvala!

— Iz pisma Slovenske pisarne v Torontu z dne 3. aprila 1962: „1079 in vse srečke do 1100 inkluзивe je kupilo Slovensko katoliško prosvetno društvo 'Baraga', Toronto, Canada.“ (Skupno 22 srečk!)

— Prejeli smo prvo slovensko knjigo, ki je bila izdana v Avstraliji. Je to pesniška zbirka *Humberta Pribaca* „Bronasti tolkač“. Lepo izdana knjiga na 72 straneh se dobi samo v vezanih izvodih. Izdal in založil jo je Slovenski klub v Melbourneju. Stane 140.— pezov. Svoj čas smo že opozorili na zanimiv pesniški prvenec tega istrskega Slovenca v Avstraliji.

Enako smo prejeli tudi več izvodov z lesorezi lepo opremljene zbirke proze *Stanka Janežiča* iz Trsta MOJA PODOBA. Knjiga stane 150.— pezov. — Na zalogi imamo tudi več izvodov v španiji v kastiljskem prevodu izdanega romana *Karla Mauserja* „Kaplan Klemen“ z naslovom EL CAPELLAN. Cena broširani knjigi je \$ 140.—

— Aprila so priredili v knjižnici univerze v Syracuse, ZDA., razstavo z naslovom "20th Century Slavic World — Its Languages (11) and Literatures (12)". Razstavljene so bile knjige v češčini, slovaščini, lužiščini, poljščini, beloruščini, ukrajinsčini, ruščini, bolgarščini, srbo-hrvaščini, slovenščini in makedonščini. Skupno torej 11 jezikov in 12 literatur, kot je bilo poudarjeno na razstavnem lepaku. Posebna vitrina je bilo posvečena pisateljem, ki so prejeli Nobelovo nagrado: Andrić, Bunin, Pasternak, Reymont in Sienkiewicz. Med slovenskimi knjigami je bila tudi nova izdaja Cankarjevih zbranih spisov.

— Papež Pij XII. je v oporoki izrazil željo, naj mu na grob ne postavljajo nobenega spomenika. Običaj pa je, da kardinali, ki jih je pokojnik povzdignil v kardinalat, v hvaležen spomin postavijo na njegov grob v baziški sv. Petra spomenik. Enako so tudi zdaj sklenili kardinali, ki jih je imenoval pokojni Pij XII. in so naročili spomenik pri sodobnem vodilnem italijanskem kiparju Francescu Messisiniju. Upodobil bo stoječ lik Pija XII., ko blagoslavlja množico. Kip bo v naravni velikosti.

CENE najnovejši knjigi Slovenske kulturne akcije: *Stanko Majcen POVESTICE: Argentina* broširana 120.— pezov (vezana 160); *Južna Amerika 130.— (180.—) pezov; Italija 1000.— 1300.— lir; Francija 8.— (10,50) novih frankov; Nemčija 6,50 (8,50) nemških mark; Avstrija 40.— (50.—) avstr. šilingov; Anglija 12 (15) angl. šilingov; Avstralija 1 (1¼) avstr. funta; ZDA in Kanada 2 (2,50) dolarja.*

Obrazi in obzorje

MEDDOBJE VI., 5. - 6.

Zadnja, dvojna številka 6. letnika je prišla z rahlo zamudo. To ni očitak, ampak le dokaz, da na revijo težko čakamo; in smo toliko bolj hvaležni sodelavcem in urednikom, ker poznamo ali vsaj slutimo težave, ki jih morajo pri svojem delu premagati.

Številka morda ni višek, a je lepa in živa; radi ji priznamo pravico do drugačnosti: malo proze (če je Vodebov razgovor že in Janežičevo razmišljanje še proza), a veliko pesmi in trije predmeti, ki jih bolj poredko srečavamo v naši reviji — glasba, znanost in tehnika.

Fran Zorè je novo ime; petnajst pesmi, ki jih zdaj priobčuje, so najbrž del večje zbirke, ene tistih — morda jih je veliko —, ki jim zloba časa ne pusti na svetlo. Pesnik gleda na sedanjo slovensko stvarnost iz globoke časovne in duhovne perspektive, z neko mero odmaknjenosti, ki pa ni neprizadetost, ampak mir moža, ki je premeril razdalje in našel resnico; zato je v njegovi žalosti, ironiji in protestu več usmiljenja kot jeze. Pesmi imajo religiozne, politične, socialne motive ter so zdaj lirika, zdaj balada, zdaj filozofsko razmišljanje in psalmistovska vizija; poleg precejšnje pesniške moči so zanimiv literarni dokument, ki spominja na Novačanov povojni pesniški opus.

Poezija Milene Šoukalove je trpka, refleksivna, a živa in resnična; očitni napor za pravni izraz dá pesnim zlahtnost v trdo snov vrezane umetnine.

Stanka Janežiča Pogovori, ki so obenem izšli kot zadnje poglavje v knjigi *Moja podoba*, niso pesmi v prozi, ampak bolj miselna izpoved moža, ki si na višku življenjske poti pogleda v obraz. In če nas prvi hip prevzema iskrenost izpovedi, je vendar treba priznati, da večsah moti namerna, zavestna preciznost izraza. Kdor ga pozna, mi bo pritrtil: Janežič je predvsem pesnik-pevec; njegove pesmi in proza so rojene za recitacijo, na papirju pa izgubijo čar in sijaj žive besede. (Morda je zato dal svoji pesniški zbirki naslov *Romar s kitaro*.)

Rafko Vodeb nas v razgovoru z dr. Francetom Žajdelo seznanja z eno najvažnejših panog sodobne znanosti, z biologijo, in z eno najbolj napetih modernih bitk, ki je z njo v zvezi: z borbo proti raku. Dejstvo, da Slovenci sodelujemo pri reševanju velikih sodobnih problemov, nam je v ponos, predvsem pa naj dá staršem pogum, da bodo skušali dati otrokom čim višjo izobrazbo: narodnega bogastva ne merimo več po delovni sili ali po bogastvu tal, ampak po številu in kvaliteti znanstvenih strokovnjakov.

Alojzij Geržinič je objavil zgoščen, bister, kritičen esej o glasbenih pojavih in strujah v zadnjih petdesetih letih, v svetu in doma: pregled in ocena vretja, iskanja, poizkusov, ki so značilni za našo prehodno, analitično dobo. Geržinič ni gluha za nove smeri in če dá nezaupnico konkretni ne-glasbi in stroju, skuša objektivno nakazati vrednost, pomen in meje sodobnega iskanja novih izraznih sredstev in možnosti. Hvaležni smo mu, da je s tem zamašil občutno vrzel v reviji. Morda smemo upati,

— *Mladje*, literarno glasilo mladih, ki izhaja v Celovcu, prinaša v četrti številki 1962 prispevke naslednjih avtorjev: Boro Kostanek (Celovec); Milan Bekar (Gorica, Celovec); Niki Van (Rim); Jože Cukale (Morapai, Indija); Venceslav Kamnar (Maribor); Miško Maček (Celovec); Sonja Bole (Celovec); Fran Korojan (Celovec); Niko Darle (Gradec); iz japonske lirike je iz nemščine prepsal venec japonskih haiku Miško Maček. Naslovna stran in zunanja oprema je delo Valentina Omara (Dunaj), enako dva linoreza med besedilom; akvarel je prispeval Feliks J. Bister (Dunaj); Fran Korojan objavlja reprodukciji dveh li-

da nam bo osvetlil še drugo zanimivo stran: mesto in vloga glasbe v sodobni kulturi.

Tine Debeljak nadaljuje študijo o Stanku Majcenu pripovedniku. V živahnem, širokem okviru analizira deset let pisateljevega dela (1913-1923) in pravilno poudari predhodniški pomen njegovih idej in umetniškega prijema, posebno v Kasijsi. Majcenov dvajsetletni molk je huda izguba za leposlovje malega naroda, posebno še, ker mu je po nekaj letih pisanja sledilo novo dvajsetletje prisiljenega molka, ki še traja.

Kazno je, da ima ing. Stanko Gaber v načrtu vrsto člankov o tehniki in kulturi. Za to številko je napisal uvod v vprašanje, kaj pričakuje današnji tehnik od „kulturnika“: opisuje nam tehnikovo miselnost in duhovno dimenzijo, njegov pogled na kulturo in njene uradne glasnike. Ti bodo morda večsah prese-nečeni, nekatere misli jih bodo morebiti razdražile — vsekakor je želeli, da bi problem, ki ga postavljata ing. Gaber, ne ostal brez odmeva, saj gre za bistveno vprašanje naše stehnzirane civilizacije: ali novo ravnotežje med kulturo in tehniko, ali pa še večji prepad med obema, degeneracija humanizma in končno tehnokracija, z vsemi duhovnimi, političnimi in socialnimi posledicami. Nevarnost je velika in zelo stvarna, posebno za mlade narode, ki so v nekaj letih naredili korak iz primitivizma do elektronskega stroja, in za velike, ki jim moderna tehnika nudi skoraj neomejene vire energije. Mi sicer ne pripadamo ne k prvim ne k drugim, a nas veže na oboje človeška solidarnost in skupna usoda. Zato je prav, da mimo in poleg naših posebnih vprašanj premislimo ta splošni človeški problem naše dobe.

Lev Detela nadaljuje v istem zaglavju (*Čas na tribunah*) pregled naše književnosti doma. Najdalje se ustavi pri najmlajšem pesniškem rodu, ki se skuša izviti črnemu pesimizmu prve povojne generacije in enostranskemu kolektivističnemu dogmatizmu strankinih pravorečnikov, zavrača jalovo, zgolj formalno artistično iskanje in agitatorski realizem ter se bori, bolj ali manj zavestno, za resničnega človeka. Detela, ki okolje iz lastne skušnje dobro pozna, navaja še nekaj podobnih primerov iz dramatike in likovne umetnosti ter podčrtava važnost našega zamejskega dela v tem okviru: da bi pomagali preboleti duhovno krizo doma in bi se nekoč oba antipoda „spojila v višje svobodno duhovno občestvo“.

Ruda Jurčec se ponižno umika v zadnji kot prav na koncu revije, da nam more v miru in zbranosti plesti svoje sanje, literarno izpoved, spomine in načrte v čudežno zmes, ki jo misel poveže v enoto in jo beseda povzdigne v umetnino, da se nam širi srce; zaprta vrata se odpro, oblijeta nas luč in toplota: pravljičica sicer ni pravljičica, a je močnejša ko svet, ker je lepota.

Lev in Milena Detela sta lepo prevedla nekaj najbolj značilnih pesmi iz sodobne slovaške poezije.

Tako je to Meddobje, zaključni zvezek šestega letnika: sredi težav in bridkosti skuša trezno in vedro izpolniti posebno nalogo, ki so mu jo določile rojenice: ohraniti kontinuiteto slovenske kulture v razvoju sodobnega sveta in po svojih močeh dati pričevanje resnici, brez katere ni prave svobode. Naša odgovornost je velika, kajti vse težave in bridkosti brezdomstva ne odtehtajo velikega daru, ki nam je dan: s v o b o d e.

SIMON SAVNIK, Rim

svinčnikom je prinaša v četrti številki 1962 Prevod Zgodbe Josepha Conrada in notico v zgoščeni obliki podana zbirka „drobce obzoru“, ki jih je nabral glavni urednik Boro Kostanek. — Revija vložna zapora v Sremski Mitrovici, kjer si je že prej nakopal hud revmatizem. Verjetno tudi ne bodo nič pomagali protesti angleških laboristov, čeprav je najnovejša Djilasova knjiga (vzrok te ponovne aretacije!) „Razgovori s Stalinom“ posvečena Aneurinu Bevanu. Baže so prav laboristi pritihotapili Djilasov rokopis iz Jugoslavije v ZDA.

— Rankovičev zaključni dodatku k splošni posredovanju dokumentov tujim državam Beogradu kratko i-

— Naši razgledi prinašajo novico, da je Društvo slovenskih glasbenikov na občnem zboru letos sklenilo, da se bo zavzelo za ustanovitev samostojnega slovenskega podjetja za izdelovanje gramofonskih plošč v Ljubljani. Članar dr. Grobelnik omenja, da se malo ljudi zanima za resno glasbo, večina — zlasti mladina — pa za lahke popevke, nekaj za narodno glasbo. Pravi, da bi morali posneti na plošče predvsem resno slovensko glasbo in slovenske narodne pesmi (ki spadajo po mednarodnem priznanju med najlepše na svetu). Podjetje naj bi izdelovalo tudi plošče z ostalo jugoslovansko in svetovno kvalitetno glasbo, vendar bi moralo biti izvajanje in tehnika izdelave na višku.

V št. 5 istega tednika se je oglašil Primož Kuret in kritiziral, ker izdelujeta jugoslov. plošče samo Jugoton v Zagrebu in belgrajska TV. Tako nastane razlika, ki zlasti slovensko glasbo stavlja v posebno luč. Razumljivo je, da v Zagrebu in Belgradu dajejo prednost srbski in hrvaški glasbi. Novo podjetje v Ljubljani naj bi posnelo slovensko glasbo od klasične do najnovejše. Sodelovali naj bi pri tem najbolj reprezentativni umetniki. Tudi tuje umetnine naj bi posredovali, vendar po premišljenem načrtu. Od lahke glasbe in popevk bi smeli odbrati res samo dobro, pospeševati pa bi morali domačo produkcijo. Tako bomo lahko propagirali naše umetnike tudi izven domačih meja. Izraža ob sklepu upanje, da bo novo podjetje znalo uspešno poseči v tekmo vanje in spreminiti odvisni položaj slovenske kulture; vendar bo to zmoglo le, če bo imelo dovolj gmotnih sredstev in prave tehniške pomočke.

— V vaticanskih krogih prevladuje mnenje, da bo na II. vaticanskem koncilu uradni jezik latinščina v izgovorjavi, kot jo je Rim uvažal in odredjal zlasti v deželah romanskih narodov. Tudi ne bo to Ciceronova latinščina, niti ne jezik drugih antičnih klasikov, ampak bo predvsem tista, ki jo navadno nazivljeno cerkvena latinščina. Mnogo so razmišljali, da bi vse govore na koncilu hkrati prevajali tudi v druge jezike po tehničnih postopkih, ki so v navadi pri Združenih narodih in na velikih mednarodnih posvetih. A tega na koncilu ne bo, ampak bodo poskrbeli, da bodo glavni referati posebej že prej prevedeni in razdeljeni v večih jezikih zlasti med časnikarje. Sploh se opaža, da se potreba po enotni uporabi latinščine podčrta, kar je vzbudilo mnogotere pripombe zlasti med verniki v anglosaških deželah, kjer uporaba domačega jezika pri cerkvenih obredih nikoli ni bila tarazširjena, kot je to v deželah na evropskem kontinentu.

— Vera in dom, verska revija v Celovcu, je po novem letu spet izšla. Veselimo se, ker je to dokaz, da so težave mimo. Želimo blagoslov in uspeh pri važnem poslanstvu!

— Na priporočilo Medn. PEN Kluba in pod pokroviteljstvom UNESCO je pariški založnik Del Duca začel z zbirko „Le roman mondial Aneyon“. Tako bodo v tej zbirki dostopni velikim narodom pisatelji iz kroga literatur z malo bralci. Do zdaj so že izšla dela poljskega pisatelja Jana Parandowskega z naslovom „Sončna ura“, Norvežana Sigurda Hoela „Srečanje s pozabljenimi leti“, Turka Jaharja Kemala „Drobni Mehmed“, Bolgara Emilijana Staneva „Breskov tat“. Napovedan je roman finskega pisatelja Joela Lehtonen „Plevelna dnika“ in poljskega Boleslava Prusa „Punčka“.

doma in po svetu

— Italijanski pisatelj Ignazio Silone izdaja revijo "Tempo presente". V letošnji januarski številki je objavil zgodbo Milovana Djilasa "La guerra" (Vojna). Da bi rešila najmlajšega sina — dva starejša sta že padla med partizani — se kmečka mati in oče odpravita na fronto in pregovorita najmlajšega, da se da zapreti v krsto. Med jokom in tožbami ga kot resnično mrtvega neseta iz partizan-skih vrst. A neki partizan opazi, kako se v krsti nekaj sumljivo pre- giblje in odkrije skrivnost. Dva oficirja z vojaki odpreta krsto. In

major je neusmiljen: vojakom ukaže, naj mladeniča ustrelje. Mati zastoj tolaži sina, češ, saj ne bo do nič storili, saj so ljudska o- blast... A stotnik potegne brzo- strelko in ustrelje nesrečneža v kr- sti. Zdaj oče in mati nosita s fron- te resnično mrtvega sina.

Zgodba se lahko zgodi povsod, kjer so nastopali partizani. Le iz Djilasovega podpisa lahko bralec sklepa, da se je odigravala v Ju- goslaviji. In res so titovci koj na- šli sami sebe v tej vojni dogodiv- ščini. Beograjska „Borba“ je 3. marca letos objavila, da je v Ju-

goslaviji prepovedano razširjanje italijanske revije "Tempo presen- te", ker objavlja zgodbo „Vojska“, ki blati jugoslovanske partizane, zlasti njihove oficirje. A pisca Dji- lasa časopis ne omenja.

Ignazio Silone je eden od usta- noviteljev italijanske komunistič- ne stranke, a je partijo zapustil, ko se je leta 1930 lahko поблиže seznanil s Stalinovo „stvarnostjo“. Po vojni je nekoč zaklical Togliat- tiju: „Zadnji boj bo med komuni- sti in bivšimi komunisti!“...

— Nevarno je zbolel prvi ju- goslovanski Nobelov nagrajenec, pisatelj Ivo Andrić. Bil je operi- ran in je operacijo dobro prestal, a podrobnih izjav o poteku bolezi- ni zdravniki niso hoteli dati. Leta 1955 je Enciklopedija Jugoslavije o Andriću zapisala, „da je pisa- telj Ivo Andrić danes popolnoma vraščen v novi organizem našega družbenega življenja in bi se za- to moglo reči, da je socialistična revolucija tudi v njem, kakor v mnogih drugih, naredila vidno iz- premembo v idejah o življenjskih in svetovnih nazorih.“ Tedaj še ni izšlo zadnje večje delo lanske- ga svetovnega nagrajenca, povest „Prokleta avlija“, kjer v podobi turške vlade v Bosni obsoja se- danjo „jugoslovansko stvarnost“.

— Učenje tujih jezikov po jugosl. osemletnih šolah kaže značilne razlike v kulturni us- smerjenosti glede na posamezne ljudske republike. Ruščine se u- či v Srbiji 6,1 odstotkov, na Hrva- škem 0,2, v Sloveniji 0,0, v Bosni in Hercegovini 8,8, v Makedoniji 8,65, v Črni gori 52,58. Francošči- ne se uči v Srbiji 39,1 odstotkov, na Hrvaškem 22,0, v Bosni in Hercegovini 28,8, v Sloveniji 0,55, v Makedoniji 90,8, v Črni gori 43, Nemščino študira v Srbiji 43,3 od- stotkov, na Hrvaškem 61,2, v Bos- ni in Hercegovini 60,9, v Sloveni- ji 38,39, v Makedoniji 1, v Črni gori 2,95. Angleščino se uči v Sr- biji 11,4 odstotkov, na Hrvaškem 16,8, v Sloveniji 61,06, v Makedo- niji 0,15, v Črni gori 0,7, v Bosni in Hercegovini 1,5. Te podatke za leto 1959-60 je objavilo „Delo“ dne 10. marca letos.

IV. UMETNOSTNA LOTERIJA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

PODALJŠANA DO 17. AVGUSTA 1962.

Nad 20 izvirnih umetnih slovenskih umetnikov je na razpolago kupcem naših srečk!

Oljnate slike, grafike, litografije, akvareli, pa plastična dela naših kiparjev!

Kakšno vrednost predstavlja oljnata slika pokoj- nega klasika ekspresionizma *Franceta Kralja*, ali izvirne, podpisane litografije *Toneta Kralja* (darilo našega prijatelja s Primorskega)! Kdo ne bi hotel imeti v svoji sobi izvirna dela naših zamejskih umetnikov, ki naj jih samo imenujemo: slikaric *Remčeve*, *Ivančeve* in *Savinškove*; slikarjev *Volov- ška*, *Kramolca*, *Černigoja*, *Bukovca*, *Papeža*, pa ki- parjev *Gorščeta* in *Ahčina*? Katera slovenska pisa- rna se ne bi postavili z njimi? Slovenska združenja, slovenski domovi širom širnega sveta, tekmuje v plemeniti tekmi po plemenitem dobitku — slovenski umetniki naših umetnikov iz Argentine, Združenih držav, Kanade, Afrike, Trsta in domovine! Kako lep zgled je dalo slovensko prosvetno društvo BA- RAGA v Torontu, ki je kupilo zase — 22 srečk!

Z nakupom srečke daš priznanje in ceno sloven- skim umetnikom, se pridružiš naši težnji: „V slo- venske domove — slovensko umetnino!“, z dobitkom si okrašiš stanovanje in pridobiš si predmet estet- skega užitka, pa z njim zavest, da se ti je pomno- žilo premoženje, katerega cena raste s časom. Poleg tega pa si podprl še drugo ustanovo: SLOVEN- SKO KULTURNO AKCIJO, ki take in podobne podpore nujno potrebuje!

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA se zato z iskreno hvaležnostjo spominja slovenskih umetnikov, ki so ji podarili svoje umetnine, obenem pa se obra- ča na slovensko javnost, naj sega po srečkah in naj dá priznanje umetnikom in Slovenski kulturni akciji!

Srečke po 100.— pezov se dobe pri vseh naših poverjenikih, na kulturnih večerih Slovenske kulturne akcije ali pa naravnost v naši pisarni Alvarado 350, Ramos Mejía. Čas je do 17. avgusta!

Izšlo

Stanko Majcen
POVESTICE

Ta zbirka mladostnih črtic enega najboljših dominsve- tovcov je izšla namesto na- povedanega romana Rude Jurčeca kot zaključna izda- ja našega 6. letnika.

Napoved novega letnika bomo objavili v eni prihod- njih številkih.